

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име Датум и место рођења	Вельковић, Влада, Милан 23.02.1987. Лесковац
---	---

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Психологија
Звање	Дипломирани психолог
Година уписа	2006.
Година завршетка	2009.
Просечна оцена	8,42

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Психологија
Звање	Мастер психолог
Година уписа	2010.
Година завршетка	2013.
Просечна оцена	9,2
Научна област	Психологија
Наслов завршног рада	“Задовољство животом, оптимизам-песимизам и локус контроле код ученика уметничких школа и гимназијалаца”

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет
Студијски програм	Психологија
Година уписа	2013.
Остварен број ЕСПБ бодова	140
Просечна оцена	9,33

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	“Психофизиолошки аспекти изложености буци у контексту сменског рада”
Име и презиме ментора, звање	Др Миодраг Миленовић, ванредни професор (у пензији)
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	8/18-01-002/23-026, 22. 5. 2023. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	272
Број поглавља	Седам поглавља, Литература и Прилози
Број слика (шема, графикона)	2
Број табела	55
Број прилога	1

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Veljković, M., Živković, S., Stratijev, M.: Gender differences in sleep quality, perceived stress and circadian rhythm among industrial workers, <i>Facta Universitatis, Series: Working and Living Environmental Protection, University of Niš, 2023, 147-155. (ISSN 0354-804X (Print) 2406-0534 (Online))</i> U ovom radu su proučavane su polne razlike u odnosu na cirkadijalne ritmove, percipirani stres i kvalitet sna među radnicima u industrijskom sektoru. Rezultati su pokazali statistički značajne razlike između muškaraca i žena u cirkadijalnosti, pri čemu muškarci imaju više pripadaju večernjem tipu a žene jutarnjem. Takođe, žene su pokazale veće skorove u percipiranom stresu i imaju lošiji kvalitet sna u poređenju sa muškarcima. Implikacije ovih nalaza naglašavaju potrebu prilagođavanja radnog okruženja, rasporeda smena i prakse podrške kako bi se obezbedilo bolje prilagođavanje radnih uslova individualnim cirkadijalnim preferencijama i smanjili stresori specifični za žene.	M53
2	Veljković, M., Živković, S., Milenović, M.: Psychophysiological impact of noise as a stressor. <i>Safety Engineering, 2016, 6(1), 37 – 45. ISSN 2217-7124. DOI: 10.7562/SE2016.6.01.06</i> U ovom preklapnom analizirana je buka kao stresor i njen uticaj na psihofiziološke funkcije čoveka. U prvom delu razmatrani su osnovni koncepti stresa i mehanizmi delovanja stresora, dok se u drugom delu prikazuju istraživanja o buci kao jednom od najčešćih stresora u životnoj i radnoj sredini. Rezultati pokazuju da buka značajno utiče na nervni sistem, kardiovaskularno zdravlje, san i kognitivne funkcije, izazivajući uznemirenost i druge funkcionalne smetnje, ali nije direktno povezana s klinički definisanim psihijatrijskim poremećajima.	M53
3	Veljković, M., Živković, S.: Noise sensitivity among surface miners and underground miners, In: <i>Proceedings 26th International conference Noise & Vibration, 2018, pp. 55-58. Niš: Fakultet zaštite na radu u Nišu, ISBN 978-86-6093-088-2</i> Ovaj rad istražuje psihološke aspekte buke među rudarima, s posebnim fokusom na zaposlene u površinskom i podzemnom kopu koji su izloženi povišenim nivoima buke. Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 108 radnika rudnika "Lece", uzimajući u obzir starost, radni staž i radno mesto. Korišćena je Vajnstajnerova skala osetljivosti na buku, numerička skala za procenu uznemirenosti bukom i kratki upitnik sa demografskim podacima. Rezultati su pokazali značajnu pozitivnu korelaciju između osetljivosti na buku i doživljene uznemirenosti u oba radna okruženja. Nisu uočene značajne razlike u osetljivosti na buku u odnosu na starost i radni staž između podzemnog i površinskog rudarenja, ali je utvrđena negativna korelacija između radnog staža i uznemirenosti bukom kod podzemnih rudara. Ovi nalazi ukazuju na potrebu za daljim istraživanjem psiholoških efekata buke u rudarskoj industriji.	M33
4	Veljković, M., Živković, S., Stratijev, M.: Protection of employees from psychosocial risks in international labor regulations. <i>Proceedings of the first international EUROSIA conference. Faculty of Technical Sciences Trg Dositeja Obradovića 6, Novi Sad, Republic of Serbia, 2023, 232-238, (ISBN 978-86-6022-621-3)</i> Ovaj pregledni rad bavio se promenama u radnom okruženju usled tehnološkog napretka, povećanog obima posla, novih trendova zapošljavanja i sve češće primene smenskog rada. Ove promene dovele su do porasta psihosocijalnih rizika, uključujući stres, nasilje i uznemiravanje na radu, što negativno utiče na zdravlje i bezbednost zaposlenih. Poseban izazov predstavlja smenski rad, koji može narušiti cirkadijalne ritmove, san i opštu dobrobit radnika. MOR i EU pružaju regulatorne okvire za zaštitu zaposlenih, uključujući smernice za prevenciju i upravljanje stresom, smanjenje negativnih efekata smenskog rada i obezbeđivanje ravnoteže između posla i privatnog života. Primena ovih mera i saradnja između poslodavaca, radnika i nadležnih institucija ključni su za stvaranje sigurnijeg i podržavajućeg radnog okruženja.	M33

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	<u>ДА</u>	НЕ
Из прегледа научне продукције произилази да кандидат Милан Вељковић, између осталих, има 4 (четири) рада (2 рада М53 и 2 рада М33) као првотписани аутор који су повезани са темом докторске дисертације у часописима који се налазе на листи Министарства, а које издаје Универзитет, односно факултет Универзитета у Нишу. Овим су у потпуности испуњени сви предвиђени услови за одбрану докторске дисертације.		

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

У Уводном делу рада наглашени су значај и ефекти сменског рада, који нису у потпуном складу са биолошким и психофизиолошким карактеристикама човека. Рад у сменама нарушава природне циркадијалне ритмове и изазива бројне негативне последице, као што су поремећаји спавања и повећан ниво стреса. Посебан акценат је стављен на улогу буке као ризико фактора који додатно погоршава ефекте сменског рада у индустријском радном окружењу.

У Теоријском оквиру истраживања исцрпно се теоријски опсервирају сви психолошки конструкти/варијабле који су предмет истраживања: психофизиолошки параметри (циркадијална ритмика, осетљивост на буку, квалитет спавања и узнемиреност буком), стрес и задовољства послом, код радника који раде у различитим режимима сменског рада. Посебна пажња посвећена је прегледу, како ранијих, тако и савремених истраживања која доприносе свеобухватнијем разумевању садржаја проблема. Анализирају се међусобни односи наведених конструката, као и њихови могући утицаји на раднике у индустријским срединама.

Емпијски део истраживања обухвата прецизно дефинисање предмета, проблема и циљева истраживања, формулацију општих и специфичних истраживачких питања, као и истицање теоријског и практичног значаја докторске дисертације. Поред тога, овај део рада укључује и графички приказ структуралног модела, који визуелно представља односе између кључних варијабли истраживања.

У Методолошком делу наведене су варијабле истраживања, коришћени инструменти, узорак, ток прикупљања података, са краћим приказом статистичких техника и начином припреме података за анализу, као и психометријске карактеристике примењених скала.

Резултати истраживања приказани су прегледно и систематично. Почину приказом дескриптивних показатеља, на које се наставља приказ мера валидности испитиваног модела, а затим и приказ повезаности испитиваних варијабли. Квантитативни резултати су допуњени и квалитативним анализама података у циљу бољег разумевања добијених релација.

У оквиру Дискусије, резултати су тумачени на систематичан, логичан и доследан начин, са критичким освртом у контексту утицаја на теоријску позадину и поређењем са резултатима истраживања која су за свој предмет имала сличну тематику.

У Закључку су сумирани главни налази, указано је на њихове практичне импликације и размотрена ограничења истраживања, што могу бити корисне смернице за нека даља испитивања ове проблематике.

Литература је обухватна и релевантна, што указује на спремност кандидата да се детаљно упозна са материјом, како би што боље одговорио на постављене циљеве истраживања.

Дисертација садржи и Прилоге са приказом свих мерних инструмената коришћених у истраживању.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Сви циљеви предвиђени нацртом истраживања су у потпуности реализовани, а већи део хипотеза потврђен (нису нађене статистички значајне разлике у погледу изражености медијаторских и критеријумских варијабли у односу на ниво образовања, као и у односу на дужину радног стажа испитаника). Резултатима је потврђена главна хипотеза истраживања, заснована на теоријским и емпијским подацима. Наиме, претпостављени модел потврђује да варијабле циркадијалност и изложеност буци имају предиктивну вредност за критеријумске варијабле перципирани стрес, узнемиреност буком и задовољство послом, уз деловање медијатора – осетљивости на буку и квалитета спавања.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Предмет докторске дисертације је темељно разрађен и поткрепљен са пажљиво прикупљеним подацима из различитих релевантних извора, а у емпијском делу детаљно истражен и аргументован. Резултати истраживања нуде значајне увиде у погледу утицаја циркадијалних ритмова и психолошких фактора буке на квалитет спавања, ниво стреса и задовољство послом, код радника који раде у различитим режимима сменског рада.

Запослени чије радно време одговара њиховим циркадијалним преференцама уживају у бољем квалитету спавања, смањеном нивоу стреса и већем задовољству послом, што позитивно утиче на њихову продуктивност и психофизичко здравље. Дисертација такође разматра улогу буке као стресора у радном окружењу, наглашавајући разлике у осетљивости на буку код радника у различитим типовима сменског рада. Индивидуалне разлике у осетљивости на буку имају значајан утицај на перцепцију стреса, што је кључно за развој стратегија и техника за смањење стреса на радном месту. Научни допринос дисертације огледа се и у открићу да радници који раде у фиксном режиму смена имају бољи квалитет спавања и мањи стрес у поређењу са радницима у променљивим сменама, којима циркадијални ритмови чешће бивају нарушени, при чему треба имати у виду индивидуалну условљеност ритмике, зависно од психофизичких особина и стања сваког појединца. Стога, ово истраживање указује на важност персонализованог управљања стресом, у производним организацијама, како би се запосленима омогућили безбедни и оптимални услови рада, што, са друге стране, позитивно утиче на њихову мотивацију, радну ефикасност и продуктивност.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Истраживање је реализовано и спроведено на самосталан и оригиналан начин, уз уважавање сугестија ментора и чланова комисије. Кандидат Милан Вељковић је у свим фазама припреме и израде докторске дисертације показао висок ниво самосталности у научном раду. Анализом релевантне литературе, кандидат је успешно идентификовао кључне аспекте истраживане области и на основу тога прецизно поставио основне оквири за развој дисертације. Самостално је формулисао истраживачка питања и циљеве, уз критичко сагледавање постојећих истраживања, што је допринело свеобухватном разумевању проблематике. Процес израде и резултати дисертације показали су његову способност да аутономно управља научним радом, препознаје релевантне изворе и методолошке приступе, као и да одговорно и ефикасно решава изазове на које је наишао. Кандидат је такође успешно имплементирао оригиналне идеје у дизајн истраживања, чиме је остварио значајан допринос психофизиолошким испитивањима на нашим просторима.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу детаљне анализе садржаја, коришћених метода и остварених циљева и доприноса истраживања, Комисија констатује да је докторска дисертација Милана Вељковића резултат самосталног научног истраживања и рада кандидата и представља значајан научни допринос области Психофизиологије рада, и шире, Психологије рада. Урађена је у складу са Законом, Статутом Универзитета и Статутом Филозофског факултета Универзитета у Нишу. Сходно напред наведеном, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију „Психофизиолошки аспекти изложености буци у контексту сменског рада“ кандидата Милана Вељковића и предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да прихвати извештај о оцени докторске дисертације и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије

818-01-1/25-33

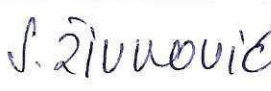

Датум именовања Комисије

28. 1. 2025.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Снежана Живковић, редовни професор Менаџмент и бизнис (Научна област)	председник Факултет заштите на раду у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Миодраг Миленовић, ванредни професор (у пензији) Психологија (Научна област)	ментор, члан Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Миланко Чабаркапа, редовни професор (у пензији) Психологија (Научна област)	члан Филозофски факултет у Београду (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Душан Тодоровић, ванредни професор Психологија (Научна област)	члан Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
5.	Др Александра Илић-Петковић, ванредни професор Менаџмент и бизнис (Научна област)	члан Факултет заштите на раду у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

10. 02. 2025. NIS, Beograd